КИЇВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ ІНСТИТУТ СОЦІОЛОГІЇ
KIEV INTERNATIONAL INSTITUTE OF SOCIOLOGY

Вул.Волоська 8/5, Київ, 04070, Україна; тел. /факс (+38 044) 537-3376, ел-пошта: office@kiis.com.ua
8/5 Voloska St, Kyiv, 04070, Ukraine; phone/fax (+38 044) 537-3376, e-mail: office@kiis.com.ua
www.kiis.com.ua

ПРАКТИКИ ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ СЕРЕД НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ТА СТАВЛЕННЯ ДО АНТИТЮТЮНОВИХ ЗАХОДІВ: ТРАВЕНЬ 2022 РОКУ

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

Травень 2022

ЗМІСТ

МЕТОДОЛОГІЯ ОПИТУВАННЯ 3
ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ 7

РОЗДІЛ І. ПРАКТИКИ ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ СЕРЕД НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ 9
1.1 Куріння традиційних тютюнових виробів 9
1.2 Вживання інших тютюнових чи нікотинових продуктів 13

РОЗДІЛ ІІ. СТАВЛЕННЯ ДО АНТИТЮТЮНОВИХ ЗАХОДІВ 17
2.1 Антитютюнові заходи щодо впливу тютюнового диму та тютюнових викидів на робочих і в громадських місцях 17
2.2 Антитютюнові заходи для запобігання початку куріння серед дітей та молоді 22
2.3 Ставлення до заборони продажу неповнолітнім пристроїв для нагрівання тютюну, електронних сигарет та рідин для них 26
2.4 Ставлення до можливих майбутніх змін у законодавстві 29

ДОДАТОК А. ДИНАМІКА ВЖИВАННЯ ТЮТЮНОВИХ ВИРОБІВ У 2019-2022 РОКАХ ЗА ДАНИМИ ОПИТУВАНЬ КМІС 33

ДОДАТОК Б. СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНИЙ ПРОФІЛЬ РЕСПОНДЕНТІВ ВИБІРКИ В ЦІЛОМУ І ОКРЕМИХ КАТЕГОРІЙ 38

МЕТОДОЛОГІЯ ОПИТУВАННЯ

Всеукраїнське опитування «Практики вживання тютюну серед населення України та ставлення до антитютюнових заходів» проводилося Київським міжнародним інститутом соціології у травні 2022 року в рамках регулярного «Омнібусу» на замовлення ГО «Життя». У перебігу дослідження вивчалися думки і погляди дорослих жителів України (віком 18 років і старших) з різних питань, пов'язаних зі вживанням тютюнових виробів та ставленням до окремих законодавчих ініціатив. Основні етапи дослідження включали розробку і програмування анкети (використовувалося програмне забезпечення OCA for CATI), генерування мобільних телефонних номерів, проведення інтерв'ю з респондентами, контроль якості виконаної роботи, підготовку остаточного масиву даних, зважування масиву даних, підготовку таблиць одновимірних розподілів та аналітичного звіту.

Опитування здійснювалося методом телефонних інтерв'ю з використанням комп'ютера (computer-assisted telephone interviews, CATI). За даними опитування КМІС, проведеного методом особистих (face-to-face) інтерв'ю за випадковою вибіркою у липні 2021 року, 96% дорослих жителів України мали особисті мобільні телефони. Для проведення опитування на початковому етапі цілком випадковим чином генерувалися мобільні телефонні номери для всіх основних мобільних операторів України. Частка згенерованих номерів, які припадали на кожного мобільного оператора, була приблизно пропорційною до частки загалом мобільних номерів, які припадають на кожного мобільного оператора (за даними опитувань КМІС). Інтерв'юєри дзвонили на згенеровані номери і пропонували респондентам, які відповіли на дзвінок, узяти участь в опитуванні. Опитування проводилося лише з респондентами віком 18 років і старшими і лише з тими, хто проживає на території, яка контролювалася Україною на 23 лютого 2022 року (тобто з вибірки виключені жителі АР Крим, м. Севастополь, окремих районів Донецької і Луганської областей, які не контролювалися до 24 лютого 2022 року, але включені жителі територій, окупованих росією після 24 лютого 2022 року). Жителі України, які виїхали закордон після 24 лютого 2022 року, також не опитувалися. Інтерв'ю проводилося українською або російською мовою, за вибором респондента.

Після проведення запланованої кількості результативних (повних) інтерв'ю отриманий у вибірці розподіл респондентів за макрорегіоном проживання (Захід, Центр, Південь, Схід – див. деталізацію нижче), типом населеного пункту (міський чи сільський), статтю та віком порівнювався з офіційними джерелами статистики. Респондент під час інтерв'ю повідомляв своє місце проживання до 24 лютого 2022 року, а також нинішнє (на момент інтерв'ю) місце проживання. Для подальших процедур ми використовували місце проживання до 24 лютого 2022 року. Розподіл

усього дорослого населення за макрорегіонами і типом населеного пункту визначався на основі даних Центральної виборчої комісії за результатами парламентських виборів 2019 року (за кількістю зареєстрованих виборців). Статевовікова структура визначалася за даними Державної служби статистики на 1 січня 2021 року. Для приведення структури вибірки у відповідність до структури населення України в цілому були побудовані спеціальні статистичні ваги. Крім цього, ці ваги враховують різну ймовірність потрапляння різних респондентів до вибірки (залежно від кількості різних мобільних номерів, які має той чи інший респондент).

Склад макрорегіонів такий: *Західний* макрорегіон – Волинська, Рівненська. Львівська, Івано-Франківська, Тернопільська, Закарпатська, Хмельницька, Чернівецька області; *Центральний* макрорегіон – Вінницька, Житомирська, Сумська, Чернігівська, Полтавська, Кіровоградська, Черкаська, Київська області, м. Київ, *Південний* макрорегіон – Дніпропетровська, Запорізька, Миколаївська, Херсонська, Одеська області, *Східний* макрорегіон – Донецька, Луганська і Харківська області.

Польовий етап дослідження тривав з 13 до 18 травня 2022 року. Загалом в рамках дослідження було проведено 2000 інтерв'ю.

Формально для звичайних обставин статистична похибка вибірки (з імовірністю 0,,95 і з дизайн-ефектом 1,1) не перевищує:

- 2,4% для показників, близьких до 50%,
- 2,1% для показників, близьких до 25 або 75%,
- 1,5% для показників, близьких до 10 або 90%,
- 1,1% для показників, близьких до 5 або 95%,
- 0,5% для показників, близьких до 1 або 99%.

Методичні коментарі щодо репрезентативності телефонних опитувань, проведених під час війни

Навіть до повномасштабного вторгнення росії 24 лютого 2022 року існувала низка чинників, які негативно впливали на репрезентативність опитувань (наприклад, відсутність перепису понад 20 років). Повномасштабна війна, зрозуміло, значною мірою впливає на репрезентативність і ускладнює роботу соціологів, але не унеможливлює її. Доступ до надійних даних про стан настроїв у суспільстві лишається актуальним як для самих українців, так і для наших закордонних партнерів (які, як показали події останніх 3 місяців, часто недооцінювали і не розуміли Україну та українців).

Водночас для збереження об'єктивності потрібно розуміти, які обмеження війна накладає на проведення соціологічних опитувань. У першу чергу, ми звертаємо увагу на масштабні переміщення населення. Перед початком польового етапу за даними ООН оцінювалося, що близько 6 млн українців – дорослих і дітей – виїхали з України. Немає точних даних щодо того, скільки серед них дорослих громадян, але, скоріше за все, йдеться про близько половини. Відповідно, серед приблизно 30 млн дорослих громадян (оцінки на момент повномасштабного вторгнення) близько 10% виїхали закордон, і методом телефонних інтерв'ю неможливо забезпечити надійне опитування цих громадян. Ще більше громадян стали внутрішньо переміщеними особами, але вони значно меншою мірою впливають на якість телефонних

опитувань, оскільки практично всі ці громадяни мають мобільні телефони і досяжні для участі в опитуванні (фактично 15% респондентів цього опитування – це ВПО).

Інша важлива проблема – досяжність для опитування населення територій, які були окуповані після 24 лютого 2022 року, через ведення інтенсивних воєнних дій або через перебої з телефонним зв'язком. Досвід проведення опитування показує, що для більшості окупованих територій є технічна можливість встановлювати контакт з жителями та проводити інтерв'ю з ними (звісно, якщо вони почуваються в безпеці). Загалом 4% респондентів на момент інтерв'ю проживали на окупованій території (а ще 3% проживали до 24 лютого 2022 року у населених пунктах, які були окуповані, але виїхали з них на підконтрольну владі України територію). Що стосується територій з активними воєнними діями, то вони охоплюють незначний відсоток загалом населення України (хоча при цьому ми не можемо забувати про трагічність становища, в якому опинилися ці люди). Крім цього, значна частина населення окупованих територій та територій з воєнними діями переїхали в безпечніші місця на підконтрольній владі України території (або закордон). Відповідно, скоріше за все, не більше 1-2% дорослого населення України є недосяжними для опитування через ці чинники.

На нашу думку, більш істотний вплив на репрезентативність можуть мати або взагалі нижча готовність брати участь в опитуваннях громадян з «проросійськими» настроями, або нещирість тих, хто все-таки взяв участь в опитуванні (враховуючи очевидні факти та панівні думки в медіа щодо російського вторгнення, частина громадян «публічно» не захочуть говорити те, що насправді думають). Якщо говорити про загалом готовність респондентів брати участь в опитуванні, то в останніх опитуваннях ми бачимо або такі ж показники, або дещо нижчі (хоча потрібно мати на увазі, що нижча готовність до участі «проросійськи» налаштованих громадян може компенсуватися вищою готовністю до участі «проукраїнськи» налаштованих громадян).

Ми провели невеликий методичний експеримент, який показує, що громадяни, які зараз беруть участь в опитуваннях, за демографічними характеристиками та змістовними настроями близькі до тих, які брали участь в опитуваннях до 24 лютого 2022 року. Попередньо ми бачимо деяке зміщення в сторону «проукраїнськи» налаштованих громадян, що позначається на до 4-6% відхиленнях для окремих запитань (у сторону більш частого обирання відповідей, що відповідають «проукраїнській» інтерпретації подій). Це, на нашу думку, у нинішніх умовах є досить оптимістичним показником. Утім цей експеримент не дає відповіді, наскільки зараз щирі у своїх відповідях респонденти.

Враховуючи наші власні спостереження і досвід проведення опитувань за багато років, ми все-таки зберігаємо оптимізм, що здебільшого респонденти щиро відповідають на запитання. Крім цього, ми припускаємо, що демографічні категорії громадян, які виїхали закордон і недосяжні для телефонного опитування, щонайменше зараз не відрізняються дуже істотно за рядом змістовних настроїв від аналогічних демографічних категорій громадян, які залишилися в Україні.

У підсумку, на нашу думку, ми маємо говорити про деяке зниження репрезентативності та зростання похибки (крім зазначеної раніше формальної

похибки, додається певне систематичне відхилення через розглянуті вище фактори), але при цьому отримані результати все одно зберігають високу репрезентативність та дають змогу досить надійно аналізувати суспільні настрої.

Коментарі до структури звіту

У звіті нижче дані з певного питання у межах пункту представлені (переважно) за такою логікою: спочатку наводяться результати для України в цілому. Далі дані наводяться у розрізі досвіду куріння і окремих соціально-демографічних категорій.

Для даних щодо макрорегіону проживання і типу населеного пункту, бралася інформація, де проживав респондент до 24 лютого 2022 року.

У випадку респондентів з різним рівнем достатку категорії означають наступне: «дуже низький» рівень означає домогосподарства, яким не вистачає коштів навіть на їжу; «низький» – ті, яким вистачає коштів на харчові продукти, але на одяг уже не вистачає; «середній» – ті, яким вистачає коштів і на їжу, і на одяг, але яким не вистачає на придбання деяких дорогих речей (телевізор тощо); «високий» – ті, які можуть купувати деякі дорогі речі або можуть дозволити собі все, що захочуть.

Водночас, при інтерпретації результатів серед окремих категорій (окремі регіони, респонденти з різним рівнем доходу) потрібно враховувати, що оскільки на цю категорію припадає менше респондентів, ніж вибірка загалом, відповідно, похибка для цієї категорії є вищою. Також потрібно враховувати «перетин» між собою деяких соціально-демографічних категорій. Наприклад, серед більш бідних респондентів більше представлені старші за віком і менш освічені респонденти. Для цього у звіті підготовлений окремий Додаток Б, де для кожної категорії, у розрізі яких дані подаються у звіті, наведена кількість респондентів, похибка, а також соціально-демографічний профіль цієї категорії.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

ПРАКТИКИ ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ СЕРЕД НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

- 32% респондентів зараз курять, в т.ч. 28% курять щодня. Якщо серед жінок зараз курять (щоденно чи ні) 17%, то серед чоловіків – 50%. За віком найвищі рівні куріння простежуються серед 30-49 річних, серед яких зараз курять 42%. Дещо менше курять респонденти віком 18-29 років (35%) і 50-59 років (31,5%). Найменше курять респонденти більш старшого віку – 22% серед 60-69 річних і 11,5% серед 70% річних;
- Ще 20% респондентів мали досвід куріння раніше (з них 13% у певний період курили на щоденній основі);
- Якщо говорити про інші, крім сигарет, тютюнові вироби, то їхнє вживання значно менш поширене і переважно виглядає як значною мірою ситуативне для споживачів. Тютюнові вироби для електричного нагрівання вживали за останні 30 днів 6% серед усіх респондентів, але з них щоденно вживають – 3%. Електронні сигарети / вейпи за останні 30 днів вживали 2% респондентів, в т.ч. 1% щоденно вживають. У випадку кальянів за останні 30 днів їх вживали також 2%, але з них лише 0,1% вживає щодня. Найменше респондентів вживають нікотинові подушечки – за останні 30 днів їх вживали 0,3% респондентів, з яких щоденно вживали – 0,2%.

СТАВЛЕННЯ ДО АНТИТЮТЮНОВИХ ЗАХОДІВ

- Загалом простежується дуже висока підтримка і заходів, які мають впроваджуватися згідно з уже ухваленими змінами до законодавства, і тих, які потенційно законодавці могли б ухвалити для боротьби з тютюнокурінням;
- 86% підтримують збільшення кількості громадських місць, вільних від диму, а 80% підтримують заборону куріння в громадських місцях тютюнових виробів для електричного нагрівання. Зокрема, ці заборони підтримують відповідно 77% і 71% серед нинішніх щоденних курців. Утім серед тих, хто вживає зараз щодня тютюнові вироби для електричного нагрівання, 59% підтримують заборону куріння цих засобів у громадських місцях;

- 67% респондентів, якби побачили, що хтось курить у забороненому для цього місці, вдалися б до певних проактивних дій. Так, 55% попросили б курця припинити курити чи перейти до іншого місця. Значно менше людей скаржилися б персоналу закладу (9%) чи правоохоронним органам (3%);
- 76-79% респондентів підтримують заборону продажу сигарет або інших продуктів для куріння зі смаковими добавками, продажу рідин з смаковими добавками, заборону реклами пристроїв для нагрівання тютюну. Серед нинішніх щоденних курців переважна більшість – 68-72% – підтримують зазначені заборони;
- 92% підтримують заборону продажу неповнолітнім пристроїв для нагрівання тютюну, електронних сигарет та рідин до них;
- Більшість населення України схвально ставиться до таких можливих змін у законодавстві, як заборона на рекламне видиме розміщення пачок тютюнових виробів (81% підтримують проти 15%, які не підтримують), і підвищення податків на тютюнові вироби (74% проти 21%). Водночас серед щоденних курців якщо 74% підтримують заборону рекламного видимого розміщення пачок тютюнових виробів, то підтримують підвищення податків 54%.

РОЗДІЛ І. ПРАКТИКИ ВЖИВАННЯ ТЮТЮНУ СЕРЕД НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

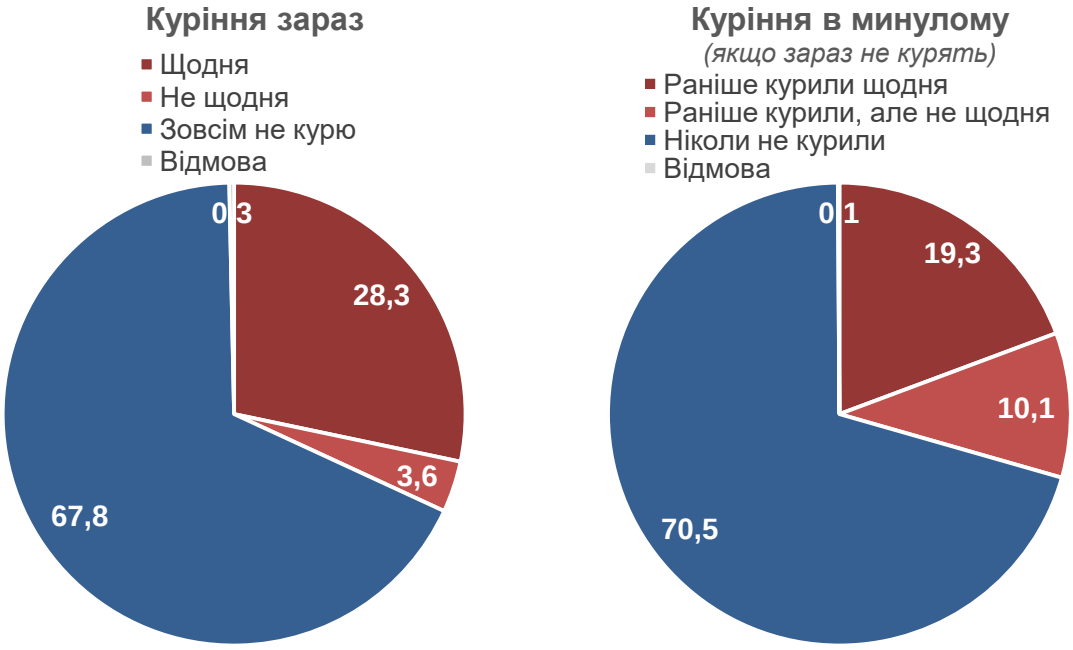
1.1 Куріння тютюнових виробів загалом

Кожен третій респондент – 32% – зараз курить які-небудь тютюнові вироби, і з них 28% курять щодня. Стверджують, що зараз не курять узагалі – 68%.

Серед тих, хто зараз не курить узагалі (якщо їх брати за 100%), переважна більшість (70.5%) раніше також не курили. Водночас який-небудь досвід куріння раніше мають 29% нинішніх некурців, в т.ч. 19% мали досвід щоденного куріння.

Діаграма 1.1.1

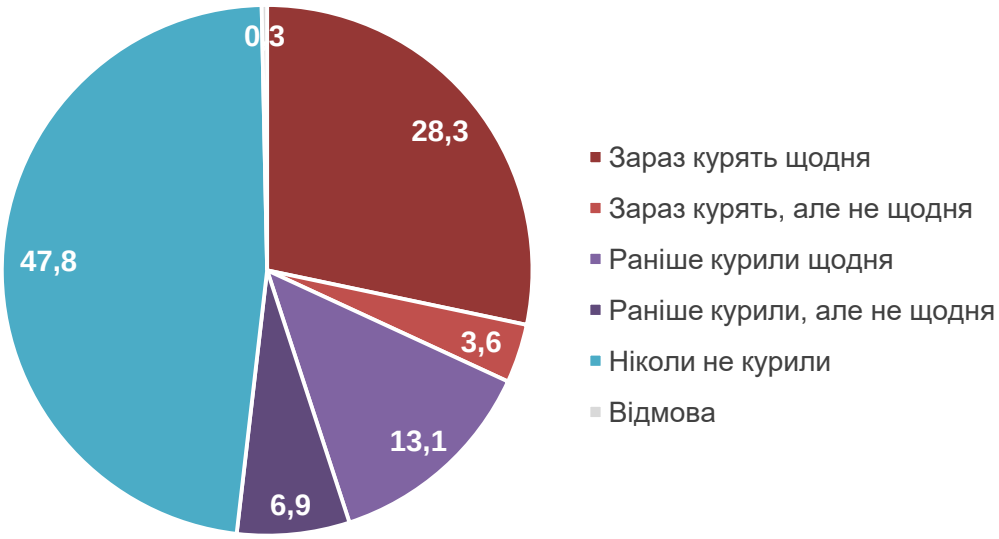
Ви зараз курите тютюнові вироби (наприклад, сигарети) щодня, не кожного дня чи зовсім не курите? / Чи курили Ви в минулому?

Поточний і попередній досвід куріння можна звести до єдиного виміру. Відповідно, **32% серед усіх респондентів (серед усіх дорослих жителів України) зараз курять (в т.ч. 28% курять щодня), а 20% є колишніми курцями (в т.ч. 13% в певний період курили щодня)**. Майже половина респондентів – 48% – стверджують, що ніколи у своєму житті не курили.

Діаграма 1.1.2

Досвід куріння тютюну

У Таблиці 1.1.1 дані наведені в розрізі окремих соціально-демографічних категорій населення. Простежуються певна відмінність у досвіді куріння серед різних соціально-демографічних категорій. Найбільші відмінності спостерігаються між чоловіками і жінками. Якщо серед жінок зараз курять (щоденно чи ні) 17%, то серед чоловіків – 50%. Троє з 4 чоловіків (76%) коли-небудь мали досвід куріння. Серед жінок – 31,5%.

Також помітні відмінності простежуються залежно від віку: найвищі рівні куріння простежуються серед 30-49 річних, серед яких зараз курять 42%. Дещо менше курять респонденти віком 18-29 років (35%) і 50-59 років (31,5%). Найменше курять респонденти найстаршого віку – 22% серед 60-69 річних і 11,5% серед 70% річних.

Таблиця 1.1.1

Досвід куріння тютюну *(% серед респондентів відповідної соціально-демографічної категорії)*

100% у *рядку*	Зараз курять щодня	Зараз курять, але не щодня	Раніше курили щодня	Раніше курили, але не щодня	Ніколи не курили	Відмова
Регіон						
Західний	23,7	2,9	10,2	8,7	53,7	0,7
Центральний	28,7	3,4	15,0	7,4	45,3	0,3
Південний	31,6	4,1	13,7	6,1	44,3	0,2
Східний	30,4	4,5	12,9	3,2	49,0	0,0
Стать						
Чоловік	44,4	5,3	20,5	6,1	23,0	0,7
Жінка	14,9	2,1	7,0	7,5	68,4	0,1
Вік						
18-29 років	30,3	4,6	5,1	7,3	52,7	0,0
30-39 років	38,6	3,7	10,6	9,9	37,0	0,3
40-49 років	35,9	5,7	15,4	7,6	35,0	0,4
50-59 років	28,4	3,1	18,7	6,9	42,7	0,2
60-69 років	19,6	2,5	15,7	5,6	55,4	1,2
70+ років	10,2	1,3	13,3	2,3	72,9	0,0
Тип населеного пункту						
Село	28,8	3,2	10,5	7,1	49,5	0,8
СМТ / місто до 20 тис.	22,7	3,5	11,1	10,4	52,0	0,4
Місто 20-99 тис.	32,3	4,2	11,9	4,6	47,0	0,0
Місто 100 тис. і більше	28,5	3,8	16,0	6,2	45,5	0,0
Освіта						
Повна середня і нижча	34,3	3,6	12,7	6,1	43,3	0,0
Середня спеціальна	31,4	1,7	13,2	4,8	48,9	0,0
Вища	23,1	4,7	13,5	8,7	50,0	0,0
Основний рід занять						
Робітник	47,0	2,5	16,3	7,4	26,4	0,5
Службовець	27,0	6,3	14,2	7,0	45,5	0,0

100% у *рядку*	Зараз курять щодня	Зараз курять, але не щодня	Раніше курили щодня	Раніше курили, але не щодня	Ніколи не курили	Відмова
Спеціаліст	24,9	3,3	11,3	10,3	50,2	0,0
Самозайнятий / підприємець	35,0	5,5	13,7	9,5	36,2	0,0
Армія, поліція	53,4	1,2	12,7	10,6	19,5	2,6
Домашнє господарство	18,5	3,0	7,8	8,1	62,5	0,0
На пенсії	16,6	2,9	14,4	3,6	62,5	0,0
Учень, студент	24,1	8,8	3,3	3,2	60,7	0,0
Безробітний	39,3	3,3	15,4	6,0	36,1	0,0
Дохід родини						
Дуже низький	31,1	3,3	15,9	5,5	44,2	0,0
Низький	26,0	3,8	12,3	6,2	51,6	0,0
Середній	28,2	3,0	12,7	6,5	49,5	0,0
Високий	31,6	4,5	14,2	10,2	39,4	0,0

1.2 Вживання інших, крім сигарет, тютюнових виробів

Вживання інших, крім сигарет, тютюнових виробів значно менш поширене серед населення України, а серед тих, хто їх вживає, роблять це скоріше ситуативно (а не постійно). Загалом відносно найбільше респондентів мали досвід вживання кальянів – 21%, але при цьому лише 2% вживали його за останні 30 днів (а щоденно вживають – 0,1%).

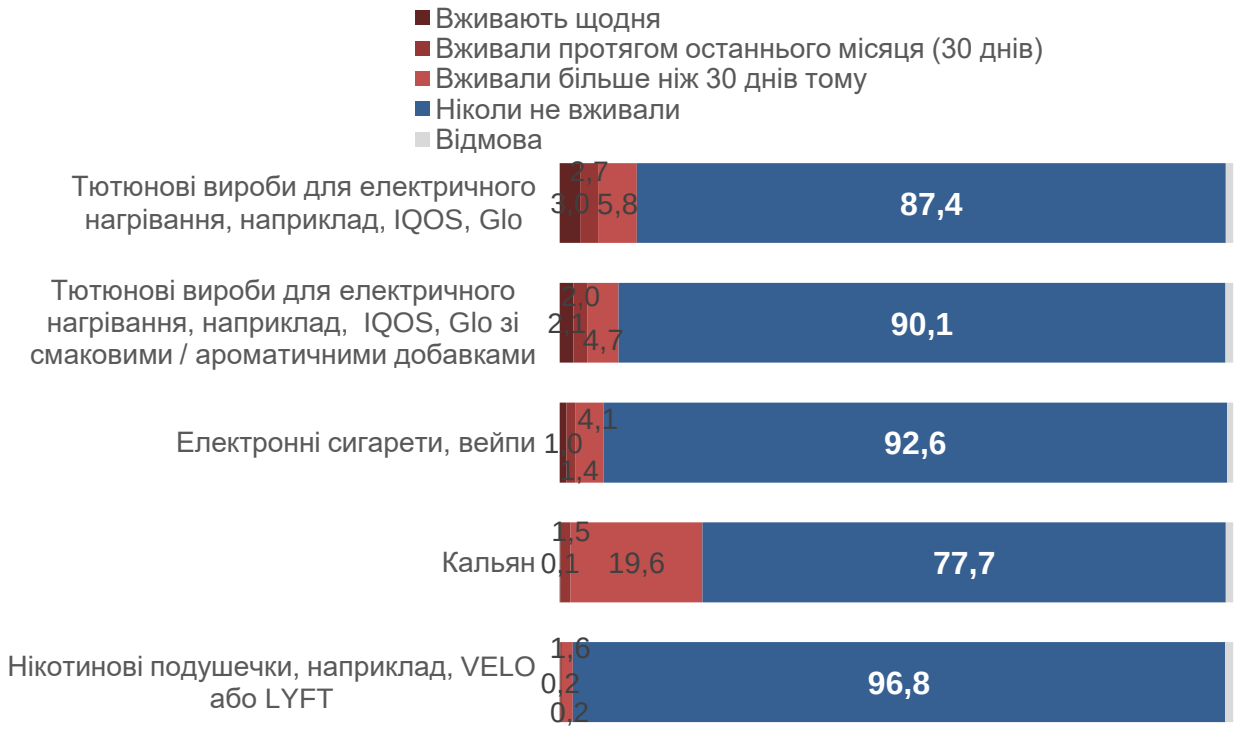
Мали досвід вживання будь-яких тютюнових виробів для електричного нагрівання (ТВЕН) (просто таких виробів) 11,5%, з яких 6% робили це за останні 30 днів, в т.ч. 3% вживають щодня. Дещо нижчі показники вживання ТВЕНів зі смаковими добавками: загалом мали досвід 9%, з яких 4% вживали за останні 30 днів, в т.ч. 2% вживають щодня.

Ще менше респондентів вживають електронні сигарети: 6,5% мають досвід у цілому вживання таких виробів, з яких за останні 30 днів вживали 2%, в т.ч. щоденно вживають 1%.

Найменше респондентів вживають нікотинові подушечки. Загалом коли-небудь мали такий досвід 2% респондентів, з яких за останні 30 днів вживали 0,3%, в т.ч. 0,2% вживають щодня.

Діаграма 1.2.1

Зараз я назву Вам ще деякі продукти. Якщо Ви коли-небудь їх курили/ вживали, пригадайте, коли це було востаннє, або ж скажіть, якщо Ви вживаєте їх щодня.

У Таблиці 1.2.1 наведені дані про вживання респондентами цих тютюнових виробів залежно від того, чи курять вони зараз. Фактично серед усіх категорій простежується певний рівень вживання цих виробів, хоча найбільш поширений він серед нинішніх курців. Дещо нижчий рівень вживання серед колишніх курців, а найнижчий – серед тих, хто ніколи не курив.

Таблиця 1.2.1

Зараз я назву Вам ще деякі продукти. Якщо Ви коли-небудь їх курили/ вживали, пригадайте, коли це було востаннє, або ж скажіть, якщо Ви вживаєте їх щодня.
(% серед респондентів залежно від їхнього досвіду куріння)

% у рядку	ТВЕН		ТВЕН з добав-ками		Електрон-ні сигарети		Кальян		Нікоти-нові подушеч-ки	
	30 днів	Коли-небудь	30 днів	Коли-небудь	30 днів	Коли-небудь	30 днів	Коли-небудь	30 днів	Коли-небудь
Досвід куріння тютюну:										
Зараз курять щодня	15,3	26,4	9,9	20,8	6,5	14,4	3,3	31,6	0,8	5,4
Зараз курять, але не щодня	14,8	28,2	12,3	18,0	2,1	9,3	3,9	32,0	2,0	4,4
Раніше курили щодня	1,7	10,8	1,7	8,3	1,9	8,2	1,0	25,4	0,0	1,3
Раніше курили, але не щодня	6,3	12,8	6,3	10,2	1,5	6,7	2,0	37,6	0,5	1,1
Ніколи не курили	0,4	1,4	0,4	0,9	0,3	1,2	0,5	10,9	0,0	0,0

У Таблиці 1.2.2 дані наведені в розрізі окремих соціально-демографічних категорій населення.

Таблиця 1.2.2

Зараз я назву Вам ще деякі продукти. Якщо Ви коли-небудь їх курили/ вживали, пригадайте, коли це було востаннє, або ж скажіть, якщо Ви вживаєте їх щодня.
(% серед респондентів відповідної соціально-демографічної категорії)

% у *рядку*	ТВЕН		ТВЕН з добав-ками		Електрон-ні сигарети		Кальян		Нікоти-нові подушеч-ки	
	30 днів	Коли-небудь	30 днів	Коли-небудь	30 днів	Коли-небудь	30 днів	Коли-небудь	30 днів	Коли-небудь
Регіон										
Західний	5,1	8,3	3,7	6,9	2,1	4,9	1,2	19,2	0,0	0,7
Центральний	5,6	12,7	3,7	8,9	2,1	5,2	1,9	23,1	0,3	1,5
Південний	6,0	11,4	4,5	9,3	3,3	9,0	1,6	18,7	0,9	2,9
Східний	6,6	14,7	4,8	11,0	2,0	8,6	1,5	25,2	0,0	3,8
Стать										
Чоловік	7,7	16,3	5,1	12,4	3,4	9,4	2,4	28,2	0,5	3,5
Жінка	4,0	7,4	3,2	5,7	1,5	4,1	0,9	15,4	0,2	0,7
Вік										
18-29 років	13,6	27,7	9,4	21,8	6,2	17,5	5,2	46,1	1,2	6,8
30-39 років	8,9	16,8	6,3	12,9	3,4	9,7	1,6	35,1	0,2	1,2
40-49 років	6,4	13,8	4,5	10,2	2,8	6,8	1,5	24,8	0,3	1,7
50-59 років	2,7	5,4	2,1	3,9	0,7	2,1	0,4	8,6	0,0	1,4
60-69 років	0,5	0,8	0,5	0,7	0,3	0,7	0,7	4,5	0,3	0,5
70+ років	0,2	0,6	0,2	0,2	0,2	0,2	0,0	0,7	0,0	0,0
Тип населеного пункту										
Село	2,6	6,8	1,7	5,7	0,7	2,1	1,2	15,3	0,4	2,1
СМТ / місто до 20 тис.	3,9	7,5	3,0	5,9	2,4	5,2	0,9	19,3	0,0	1,4
Місто 20-99 тис.	4,8	10,9	3,5	6,8	1,9	6,2	1,0	20,3	0,0	1,1
Місто 100 тис. і більше	8,9	16,4	6,3	12,4	3,8	10,4	2,3	26,7	0,5	2,2
Освіта										
Повна середня і нижча	4,0	9,6	3,3	7,9	1,6	4,8	1,3	13,1	0,2	1,6
Середня спеціальна	4,9	9,3	3,5	7,5	1,4	4,6	1,5	16,4	0,6	2,5
Вища	7,3	14,1	5,0	10,2	3,5	8,8	1,9	29,4	0,3	1,8
Основний рід занять										
Робітник	5,8	8,3	4,4	7,0	1,2	4,0	1,8	24,3	0,0	2,2
Службовець	7,1	11,4	6,3	9,6	5,3	8,3	2,9	30,2	2,0	3,1
Спеціаліст	8,3	15,7	6,6	11,1	3,9	11,1	1,9	33,8	0,0	1,3
Самозайнятий / підприємець	11,1	23,0	6,8	16,4	2,8	12,4	4,1	33,2	0,5	4,5
Армія, поліція	26,6	36,6	9,2	34,3	19,7	21,0	4,8	52,1	3,1	11,6
Домашнє господарство	3,5	7,9	3,2	7,6	0,9	3,3	0,0	11,9	0,4	0,4
На пенсії	0,2	0,5	0,0	0,1	0,1	0,4	0,3	2,4	0,2	0,2
Учень, студент	7,1	31,4	4,0	19,0	3,3	15,1	1,8	45,6	0,0	6,8
Безробітний	7,7	20,9	6,8	17,2	2,8	9,6	0,6	23,6	0,0	2,2

% у *рядку*	ТВЕН		ТВЕН з добав-ками		Електрон-ні сигарети		Кальян		Нікоти-нові подушеч-ки	
	30 днів	Коли-небудь	30 днів	Коли-небудь	30 днів	Коли-небудь	30 днів	Коли-небудь	30 днів	Коли-небудь
Дохід родини										
Дуже низький	1,4	7,7	1,4	6,4	0,9	5,4	0,0	9,5	0,0	1,9
Низький	4,2	8,2	3,1	5,8	0,8	3,0	1,3	14,0	0,1	1,2
Середній	4,9	13,1	3,6	10,4	2,8	8,0	1,1	24,0	0,1	2,3
Високий	12,7	17,7	8,6	13,3	5,3	11,9	3,6	38,4	1,4	3,0

РОЗДІЛ ІІ. СТАВЛЕННЯ ДО АНТИТЮТЮНОВИХ ЗАХОДІВ

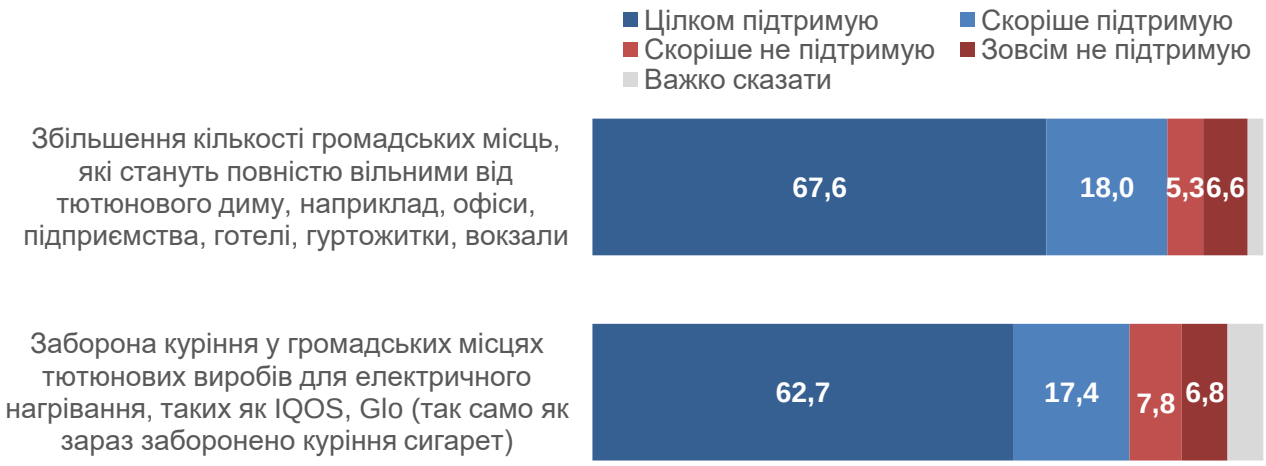

2.1 Антитютюнові заходи щодо впливу тютюнового диму та тютюнових викидів на робочих і в громадських місцях

Абсолютна більшість респондентів підтримують і збільшення кількості громадських місць, вільних від диму (86%, в т.ч. 68% цілком підтримують), **і заборону куріння в громадських місцях тютюнових виробів для електричного нагрівання** (80%, в т.ч. 63% цілком підтримують). Лише відповідно 12% і 15% виступають проти таких заходів.

Діаграма 2.1.1

Відповідно до нещодавно прийнятого Закону, у липні цього 2022 року набувають чинності нові антитютюнові заходи щодо забезпечення захисту людини від шкідливого впливу тютюнового диму та тютюнових викидів на робочих і в громадських місцях. Зараз я назву деякі з них, а Ви скажіть, Ви підтримуєте чи не підтримуєте ці норми Закону.

Навіть **серед нинішніх щоденних курців абсолютна більшість – 77% – підтримують збільшення кількості громадських місць, вільних від диму** (не підтримують – 20%). Серед тих, хто курить не щодня або взагалі не курить, підтримка становить 86-93,5%. **Дещо менш упевнено, але щоденні курці також підтримують (71%) заборону куріння в громадських місцях тютюнових виробів для електричного нагрівання**. Серед решти респондентів підтримка 81-89%.

Респонденти, які вживають ТВЕН, абсолютною більшістю підтримують збільшення переліку громадських місць, вільних від диму. Причому навіть серед щоденних курців підтримка складає 87% (серед тих, хто курить рідше або взагалі не курить – 81,5-86%). Водночас, хоча більшість щоденних курців ТВЕН підтримують заборону на куріння таких виробів у громадських місцях (59%), але досить багато не підтримують це (39%). Серед тих, хто курить рідше, підтримка заборони вища (73-76%), а серед тих, хто ніколи не вживав, – 81%.

Таблиця 2.1.1

Відповідно до нещодавно прийнятого Закону, у липні цього 2022 року набувають чинності нові антитютюнові заходи щодо забезпечення захисту людини від шкідливого впливу тютюнового диму та тютюнових викидів на робочих і в громадських місцях. Зараз я назву деякі з них, а Ви скажіть, Ви підтримуєте чи не підтримуєте ці норми Закону. *(% серед респондентів залежно від їхнього досвіду куріння)*

100% у рядку	Збільшення кількості громадських місць, вільних від диму			Заборона куріння в громадських місцях тютюнових виробів для електричного нагрівання		
	Підтримують	Не підтримують	Важко сказати	Підтримують	Не підтримують	Важко сказати
Досвід куріння тютюну:						
Зараз курять щодня	77,4	20,3	2,3	70,6	22,1	7,4
Зараз курять, але не щодня	86,0	12,2	1,7	81,0	14,1	4,9
Раніше курили щодня	88,8	9,2	2,0	80,7	13,9	5,4
Раніше курили, але не щодня	93,5	5,5	1,0	89,2	9,4	1,3
Ніколи не курили	89,1	8,8	2,1	84,6	11,3	4,1
Досвід вживання ТВЕН:						
Щодня вживають	87,3	10,5	2,3	58,7	39,1	2,3
Вживали за останні 30 днів	81,5	18,5	0,0	73,4	25,3	1,3
Вживали понад 30 днів тому	83,8	15,8	0,4	76,3	21,2	2,5
Ніколи не вживали	86,1	11,5	2,4	81,3	13,1	5,6

У Таблиці 2.1.2 дані наведені в розрізі окремих соціально-демографічних категорій населення. Серед усіх категорій абсолютна більшість підтримують зазначені антитютюнові заходи.

Таблиця 2.1.2

Відповідно до нещодавно прийнятого Закону, у липні цього 2022 року набувають чинності нові антитютюнові заходи щодо забезпечення захисту людини від шкідливого впливу тютюнового диму та тютюнових викидів на робочих і в громадських місцях. Зараз я назву деякі з них, а Ви скажіть, Ви підтримуєте чи не підтримуєте ці норми Закону. *(% серед респондентів відповідної соціально-демографічної категорії)*

100% у *рядку*	Збільшення кількості громадських місць, вільних від диму			Заборона куріння в громадських місцях тютюнових виробів для електричного нагрівання		
	Підтримують	Не підтримують	Важко сказати	Підтримують	Не підтримують	Важко сказати
Регіон						
Західний	86,7	12,0	1,3	81,3	13,8	4,9
Центральний	85,1	11,9	2,9	78,8	15,6	5,6
Південний	86,1	11,9	2,0	79,3	15,2	5,5
Східний	84,1	12,2	3,7	81,9	12,9	5,2
Стать						
Чоловік	83,4	13,8	2,7	78,4	15,3	6,3
Жінка	87,5	10,4	2,1	81,4	14,1	4,5
Вік						
18-29 років	89,3	10,2	0,5	80,5	18,0	1,4
30-39 років	84,9	13,7	1,4	81,9	14,2	3,8
40-49 років	86,2	11,0	2,8	80,6	13,3	6,1
50-59 років	83,4	14,3	2,3	74,3	19,3	6,4
60-69 років	86,2	9,2	4,5	82,2	9,8	8,0
70+ років	83,9	13,0	3,1	80,3	12,8	6,9
Тип населеного пункту						
Село	82,8	14,8	2,4	77,4	15,1	7,5
СМТ / місто до 20 тис.	86,0	10,9	3,1	82,9	12,1	5,0
Місто 20-99 тис.	87,7	10,8	1,5	83,9	11,3	4,7
Місто 100 тис. і більше	87,3	10,3	2,4	80,3	15,8	3,9
Освіта						
Повна середня і нижча	80,0	17,7	2,2	78,7	15,5	5,8
Середня спеціальна	85,3	11,5	3,3	76,5	17,5	6,0
Вища	90,1	9,0	0,9	84,1	12,6	3,3
Основний рід занять						
Робітник	79,4	18,5	2,1	77,3	17,5	5,2
Службовець	88,3	10,4	1,4	84,8	14,2	1,0

100% у *рядку*	Збільшення кількості громадських місць, вільних від диму			Заборона куріння в громадських місцях тютюнових виробів для електричного нагрівання		
	Підтримують	Не підтримують	Важко сказати	Підтримують	Не підтримують	Важко сказати
Спеціаліст	90,3	9,2	0,5	83,4	13,7	3,0
Самозайнятий / підприємець	91,6	8,0	0,5	82,2	15,3	2,5
Армія, поліція	82,8	5,4	11,7	79,3	11,5	9,2
Домашнє господарство	89,7	8,4	1,9	78,5	18,3	3,2
На пенсії	85,4	11,8	2,8	81,0	11,5	7,5
Учень, студент	94,8	5,2	0,0	89,2	8,6	2,2
Безробітний	75,4	21,7	2,9	71,2	21,0	7,8
Дохід родини						
Дуже низький	76,2	16,7	7,1	70,7	17,5	11,8
Низький	83,9	13,7	2,4	80,0	15,3	4,7
Середній	90,2	8,9	0,9	81,3	14,8	3,9
Високий	87,3	12,2	0,6	85,7	11,4	2,8

Крім підтримки антитютюнових заходів, ми дізнавалися, як би вчинили респонденти, якби хтось курив у місці, де це заборонено. Абсолютна більшість вдалися б до певних дій (84%), зокрема, 67% готові до певних проактивних дій. Так, 55% попросили б курця припинити курити чи перейти в інше місце. Значно менше людей скаржилися б персоналу закладу (9%) чи правоохоронним органам (3%). При цьому 17% респондентів самі б змінили місце перебування.

Діаграма 2.1.2

Як Ви готові діяти, якщо побачите, як хтось курить у місці, де це заборонено?
(відмічалась лише одна – перша – відповідь)

2.2 Антитютюнові заходи для запобігання початку куріння серед дітей та молоді

76-79% респондентів підтримують ряд заходів для запобігання початку куріння серед дітей та молоді: заборону продажу сигарет та тютюну з добавками; заборону продажу рідин для електронних сигарет з добавками; заборону реклами пристроїв для нагрівання тютюну.

Діаграма 2.2.1

Для запобігання початку куріння серед дітей та молоді новим законом з липня 2023 року впроваджуються інші антитютюнові заходи. Скажіть, Ви підтримуєте чи не підтримуєте такі норми?

Навіть серед нинішніх щоденних курців переважна більшість – 68-72% – підтримують зазначені заборони. Серед інших категорій за досвідом куріння підтримка ще вища (77-82%).

Таблиця 2.2.1

Для запобігання початку куріння серед дітей та молоді новим законом з липня 2023 року впроваджуються інші антитютюнові заходи. Скажіть, Ви підтримуєте чи не підтримуєте такі норми? *(% серед респондентів залежно від їхнього досвіду куріння)*

100% у рядку	Заборона продажу сигарет тощо з добавками			Заборона продажу рідин з добавками			Заборона реклами пристроїв для нагрівання тютюну		
	Підтримують	Не підтримують	Важко сказати	Підтримують	Не підтримують	Важко сказати	Підтримують	Не підтримують	Важко сказати
Досвід куріння тютюну:									
Зараз курять щодня	71,1	22,2	6,8	68,3	22,8	8,8	72,0	20,8	7,1
Зараз курять, але не щодня	78,5	18,4	3,0	77,2	19,4	3,4	77,6	16,4	6,1
Раніше курили щодня	83,4	12,8	3,8	80,0	13,9	6,1	87,1	10,8	2,2
Раніше курили, але не щодня	85,4	9,4	5,1	84,2	10,3	5,6	85,6	11,9	2,6
Ніколи не курили	80,5	14,5	4,9	78,3	15,7	6,0	81,3	13,7	5,0

У Таблиці 2.2.2 дані наведені в розрізі окремих соціально-демографічних категорій населення. Серед усіх категорій більшість підтримують зазначені антитютюнові заходи.

Таблиця 2.2.2

Для запобігання початку куріння серед дітей та молоді новим законом з липня 2023 року впроваджуються інші антитютюнові заходи. Скажіть, Ви підтримуєте чи не підтримуєте такі норми? *(% серед респондентів відповідної соціально-демографічної категорії)*

100% у *рядку*	Заборона продажу сигарет тощо з добавками			Заборона продажу рідин з добавками			Заборона реклами пристроїв для нагрівання тютюну		
	Підтримують	Не підтримують	Важко сказати	Підтримують	Не підтримують	Важко сказати	Підтримують	Не підтримують	Важко сказати
Регіон									
Західний	78,9	15,8	5,2	77,8	15,4	6,8	78,7	16,0	5,3
Центральний	79,4	15,7	5,0	75,3	17,8	6,9	80,5	15,1	4,4
Південний	77,6	17,3	5,2	76,2	17,5	6,3	79,8	15,2	5,0
Східний	75,1	16,4	8,6	72,5	18,6	8,9	76,8	14,1	9,1
Стать									
Чоловік	74,9	18,9	6,2	74,0	17,8	8,2	78,7	15,7	5,6
Жінка	81,0	14,0	5,0	77,3	16,7	6,0	79,8	14,8	5,3
Вік									
18-29 років	75,1	21,5	3,4	75,0	22,7	2,3	77,1	20,2	2,7
30-39 років	77,9	17,0	5,0	76,4	16,8	6,8	81,3	14,2	4,5
40-49 років	81,0	12,9	6,1	77,9	16,4	5,7	82,3	12,7	5,0
50-59 років	77,8	15,8	6,4	75,4	15,2	9,4	78,9	13,7	7,5
60-69 років	80,2	11,8	8,1	77,2	13,7	9,0	78,3	13,6	8,0
70+ років	77,0	18,5	4,5	72,2	18,5	9,3	76,7	18,0	5,3
Тип населеного пункту									
Село	77,5	17,3	5,2	75,3	17,2	7,6	75,0	18,3	6,6
СМТ / місто до 20 тис.	81,7	13,4	4,9	77,9	15,2	7,0	82,9	12,9	4,2
Місто 20-99 тис.	83,2	11,5	5,2	80,9	13,1	5,9	82,9	13,2	3,9
Місто 100 тис. і більше	76,5	17,4	6,1	74,4	18,8	6,8	80,7	14,0	5,2
Освіта									
Повна середня і нижча	77,9	17,8	4,3	77,3	18,2	4,5	78,1	19,3	2,6
Середня спеціальна	77,6	17,0	5,4	72,6	19,0	8,3	74,6	17,4	7,9
Вища	79,9	15,0	5,2	77,9	15,8	6,4	83,8	11,7	4,4
Основний рід занять									
Робітник	75,1	19,2	5,7	75,1	18,5	6,4	78,8	15,6	5,6
Службовець	83,3	13,6	3,2	79,2	15,5	5,4	88,1	10,0	1,9
Спеціаліст	80,8	14,2	5,0	78,1	17,8	4,2	83,0	12,9	4,1
Самозайнятий / підприємець	76,8	19,4	3,9	74,3	19,2	6,6	77,3	18,6	4,1

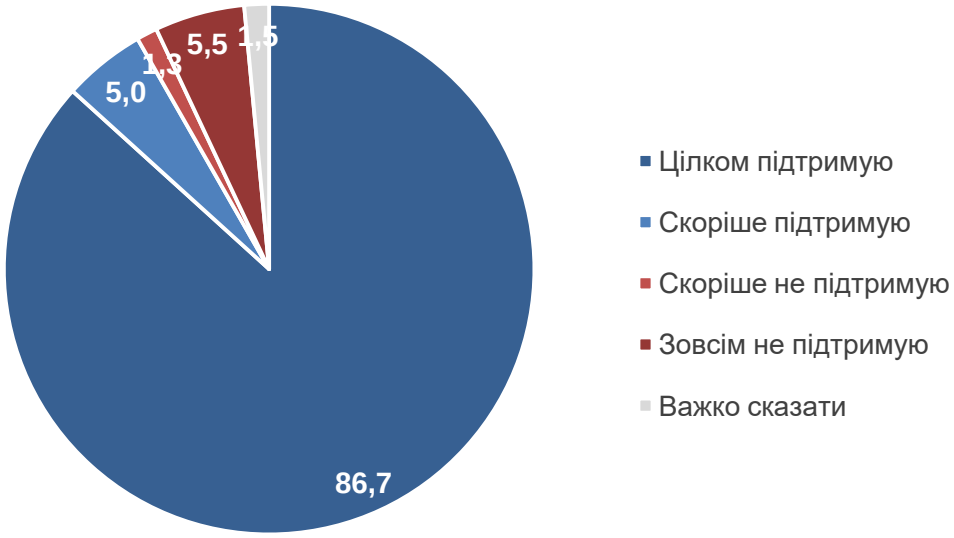
100% у *рядку*	Заборона продажу сигарет тощо з добавками			Заборона продажу рідин з добавками			Заборона реклами пристроїв для нагрівання тютюну		
	Підтримують	Не підтримують	Важко сказати	Підтримують	Не підтримують	Важко сказати	Підтримують	Не підтримують	Важко сказати
Армія, поліція	65,1	23,1	11,7	60,7	26,3	13,1	80,0	6,9	13,1
Домашнє господарство	79,9	16,3	3,8	75,6	19,7	4,7	79,5	16,2	4,3
На пенсії	79,5	14,6	5,9	76,0	15,4	8,5	79,0	15,3	5,6
Учень, студент	83,3	16,7	0,0	77,3	22,7	0,0	71,4	26,6	2,0
Безробітний	75,8	17,7	6,5	78,5	12,7	8,9	76,1	16,5	7,4
Дохід родини									
Дуже низький	74,3	18,2	7,5	72,1	19,1	8,9	75,4	15,9	8,6
Низький	79,1	16,2	4,7	77,0	16,1	6,9	80,1	15,3	4,5
Середній	80,4	14,6	5,1	78,2	15,4	6,5	79,8	15,0	5,2
Високий	77,6	19,2	3,2	73,6	22,5	3,9	81,2	15,9	2,9

2.3 Ставлення до заборони продажу неповнолітнім пристроїв для нагрівання тютюну, електронних сигарет та рідин для них

Дев'ять з 10 жителів України (92%) підтримують заборону продажу неповнолітнім пристроїв для нагрівання тютюну, електронних сигарет та рідин до них (в т.ч. 87% цілком підтримують). Не підтримують лише 7%.

Діаграма 2.3.1

Ви підтримуєте чи не підтримуєте запроваджену заборону продажу неповнолітнім пристроїв для нагрівання тютюну, електронних сигарет та рідин до них?

Незалежно від досвіду куріння, 90,5-94% респондентів підтримують заборону на продаж неповнолітнім пристроїв для нагрівання тощо, в т.ч. цю заборону підтримують 91,5% нинішніх щоденних курців.

Діаграма 2.3.2

Ви підтримуєте чи не підтримуєте запроваджену заборону продажу неповнолітнім пристроїв для нагрівання тютюну, електронних сигарет та рідин до них? *(% серед респондентів залежно від їхнього досвіду куріння)*

У Таблиці 2.3.1 дані наведені в розрізі окремих соціально-демографічних категорій населення. Серед усіх категорій більшість підтримують зазначені антитютюнові заходи.

Таблиця 2.3.1

Ви підтримуєте чи не підтримуєте запроваджену заборону продажу неповнолітнім пристроїв для нагрівання тютюну, електронних сигарет та рідин до них? *(% серед респондентів відповідної соціально-демографічної категорії)*

100% у *рядку*	Підтримують	Не підтримують	Важко сказати
Регіон			
Західний	89,7	8,6	1,7
Центральний	93,2	5,8	1,1
Південний	92,4	6,0	1,6
Східний	90,9	7,0	2,0
Стать			
Чоловік	91,4	6,5	2,1
Жінка	92,0	7,0	1,0
Вік			
18-29 років	92,9	7,1	0,0
30-39 років	94,4	4,0	1,6
40-49 років	93,2	5,3	1,5
50-59 років	92,0	6,5	1,5
60-69 років	90,1	6,5	3,3
70+ років	86,0	12,9	1,1
Тип населеного пункту			
Село	89,6	8,4	1,9
СМТ / місто до 20 тис.	92,2	4,4	3,4
Місто 20-99 тис.	92,7	6,7	0,6
Місто 100 тис. і більше	93,0	6,1	0,8
Освіта			
Повна середня і нижча	89,5	9,6	0,9
Середня спеціальна	90,7	7,1	2,2
Вища	94,7	5,0	0,4
Основний рід занять			
Робітник	92,0	7,4	0,6
Службовець	95,0	5,0	0,0
Спеціаліст	95,2	4,3	0,5
Самозайнятий / підприємець	91,8	8,0	0,2
Армія, поліція	91,9	2,8	5,2
Домашнє господарство	93,7	5,7	0,6
На пенсії	89,1	9,1	1,8
Учень, студент	96,2	3,8	0,0
Безробітний	89,4	6,8	3,8
Дохід родини			
Дуже низький	89,0	7,2	3,8
Низький	91,3	7,3	1,4
Середній	93,1	6,7	0,2
Високий	94,4	5,6	0,0

2.4 Ставлення до можливих майбутніх змін у законодавстві

Більшість населення України схвально ставиться до таких можливих змін у законодавстві, як заборона на рекламне видиме розміщення пачок тютюнових виробів (81% підтримують проти 15%, які не підтримують), і подальше підвищення податків на тютюнові вироби (74% проти 21%).

,

Діаграма 2.4.1

Зараз я назву Вам ще два кроки, які можуть бути враховані у майбутньому законодавстві України для запобігання початку куріння серед дітей і молоді та зменшення шкідливого впливу тютюну, передчасних хвороб і смертей, які викликані вживанням тютюнових виробів. Скажіть:

Заборону рекламного видимого розміщення пачок тютюнових виробів підтримує абсолютна більшість опитаних, незалежно від досвіду вживання тютюну (в т.ч. її підтримують 74% нинішніх щоденних курців). Що стосується подальшого підвищення податків, хоча більшість серед усіх категорій підтримують цю ініціативу, водночас найнижча підтримка – серед нинішніх щоденних курців (серед них 54% підтримують цю ініціативу, а 41% не підтримують). Утім, уже серед нинішніх ситуативних (не щоденних) курців 71% підтримують, а серед некурців – 80-88%.

Таблиця 2.4.1

Зараз я назву Вам ще два кроки, які можуть бути враховані у майбутньому законодавстві України для запобігання початку куріння серед дітей і молоді та зменшення шкідливого впливу тютюну, передчасних хвороб і смертей, які викликані вживанням тютюнових виробів. Скажіть: *(% серед респондентів залежно від їхнього досвіду куріння)*

100% у рядку	Заборона рекламного видимого розміщення пачок тютюнових виробів			Підвищення податків на тютюнові вироби тощо		
	Підтримують	Не підтримують	Важко сказати	Підтримують	Не підтримують	Важко сказати
Досвід куріння тютюну:						
Зараз курять щодня	73,9	20,2	5,9	53,7	41,3	5,0
Зараз курять, але не щодня	75,2	21,1	3,6	70,9	25,4	3,7
Раніше курили щодня	88,6	8,2	3,2	80,2	17,2	2,6
Раніше курили, але не щодня	93,6	5,6	0,8	87,9	10,2	1,9
Ніколи не курили	82,4	14,4	3,2	83,1	11,9	4,9

У Таблиці 2.4.2 дані наведені в розрізі окремих соціально-демографічних категорій населення. Серед усіх категорій більшість підтримують зазначені антитютюнові заходи.

Таблиця 2.4.2

Зараз я назву Вам ще два кроки, які можуть бути враховані у майбутньому законодавстві України для запобігання початку куріння серед дітей і молоді та зменшення шкідливого впливу тютюну, передчасних хвороб і смертей, які викликані вживанням тютюнових виробів. Скажіть: *(% серед респондентів відповідної соціально-демографічної категорії)*

100% у *рядку*	Заборона рекламного видимого розміщення пачок тютюнових виробів			Підвищення податків на тютюнові вироби тощо		
	Підтримують	Не підтримують	Важко сказати	Підтримують	Не підтримують	Важко сказати
Регіон						
Західний	81,0	14,4	4,6	76,5	18,0	5,5
Центральний	80,2	16,2	3,6	74,9	20,7	4,4
Південний	81,0	15,0	4,1	73,0	24,1	3,0
Східний	83,6	11,9	4,5	69,1	24,1	6,9
Стать						
Чоловік	78,5	16,0	5,6	67,6	27,9	4,5
Жінка	83,2	13,9	2,9	79,4	15,8	4,9
Вік						
18-29 років	75,6	20,5	3,9	72,7	26,2	1,1
30-39 років	83,4	14,8	1,8	67,3	29,5	3,2
40-49 років	85,3	11,2	3,5	77,2	18,9	3,9
50-59 років	82,1	12,9	5,0	72,2	21,4	6,4
60-69 років	80,7	11,9	7,3	78,8	15,0	6,2
70+ років	77,6	18,6	3,9	78,4	13,2	8,4
Тип населеного пункту						
Село	75,0	18,4	6,6	73,7	21,9	4,5
СМТ / місто до 20 тис.	81,1	15,0	3,9	76,0	17,7	6,3
Місто 20-99 тис.	83,8	13,0	3,2	74,0	21,0	5,0
Місто 100 тис. і більше	85,1	12,4	2,5	73,8	21,9	4,3
Освіта						
Повна середня і нижча	74,7	21,0	4,3	71,2	24,9	3,9
Середня спеціальна	80,3	15,0	4,7	74,8	19,8	5,5
Вища	86,2	11,3	2,5	76,3	20,1	3,5
Основний рід занять						
Робітник	81,2	16,5	2,4	67,8	29,6	2,6
Службовець	84,2	13,7	2,2	82,7	13,7	3,6
Спеціаліст	87,1	11,0	1,9	77,2	19,4	3,4
Самозайнятий / підприємець	80,2	17,7	2,1	70,5	27,9	1,6

100% у *рядку*	Заборона рекламного видимого розміщення пачок тютюнових виробів			Підвищення податків на тютюнові вироби тощо		
	Підтримують	Не підтримують	Важко сказати	Підтримують	Не підтримують	Важко сказати
Армія, поліція	69,2	21,7	9,1	66,4	28,4	5,2
Домашнє господарство	84,4	11,2	4,4	77,1	19,2	3,7
На пенсії	81,1	14,9	4,0	77,9	15,2	7,0
Учень, студент	75,6	23,4	1,0	74,7	24,2	1,0
Безробітний	74,3	15,1	10,6	65,5	27,7	6,8
Дохід родини						
Дуже низький	77,4	13,5	9,1	69,3	26,3	4,4
Низький	81,8	14,6	3,6	73,6	21,0	5,4
Середній	81,6	16,0	2,3	77,2	19,7	3,0
Високий	83,6	14,0	2,4	76,1	21,6	2,2

ДОДАТОК А. ДИНАМІКА ВЖИВАННЯ ТЮТЮНОВИХ ВИРОБІВ У 2019-2022 РОКАХ ЗА ДАНИМИ ОПИТУВАНЬ КМІС

У 2019 і 2020 роках ГО «Життя» включала до «Омнібусів» КМІС ряд запитань, пов'язаних із вживанням тютюнових виробів. Утім у 2019 і 2020 роках опитування проводилися методом особистих («face-to-face») інтерв'ю. Після початку пандемії COVID19 у 2020 році КМІС почав використовувати для «Омнібусів» метод телефонних інтерв'ю, який був використаний і в поточному опитуванні.

Як показують експерименти КМІС, профілі респондентів, опитаних різними методами, дещо відрізняються (наприклад, респонденти, опитані методом телефонних інтерв'ю, дещо більш освічені, заможні, активні тощо). Крім цього, навіть запитання з тим самим формулюванням дещо по-різному можуть сприйматися в особистій розмові і розмові телефоном, а також залежно від предмету запитання телефонні і особисті інтерв'ю можуть сприяти більшій чи меншій щирості відповідей.

Як наслідок, при порівнянні результатів, зібраних різними методами, щонайменше частина динаміки (якщо не вся) може пояснюватися не стільки змінами в суспільних настроях і практиках, скільки зміною методу. Нижче наведена динаміка результатів у форматі, який використовувався в 2019-2020 роках[1], але потрібно враховувати зазначені вищі застереження. Зокрема, зараз ми можемо бачити досить неочікуваний і скоріше нелогічний значний приріст частки щоденних курців серед населення України. Можливо, звісно, це наслідок того, що зараз через надзвичайні стресові обставини частина людей (особливо колишніх курців) почали знову курити. Тобто це припущення (як і певні інші) ми не можемо відкидати. Утім, скоріше за все, значною мірою це є наслідком саме зміни методу, а не, власне, є зміною практик (у негативну сторону).

Таблиця А1

Частка респондентів у цілому і в розрізі статі, які курять щодня, курять зараз (щодня або не щодня) і які курили щодня раніше (95% довірчі інтервали)

		Зараз курять щодня	Зараз курять (щодня чи ні)	Раніше курили щодня
Чоловіки	2019	42,2 (39,0-45,4)	45,0 (41,8-48,3)	13,4 (11,2-15,6)
	2020	38,0 (34,9-41,1)	42,3 (39,1-45,4)	14,9 (12,6-17,2)
	2022	44,4 (42,7-46,2) ↑	49,8 (48-51,5) ↑	23,9 (22,3-25,4) ↑
Жінки	2019	9,4 (7,7-11,2)	10,7 (8,9-12,5)	3,7 (2,6-4,8)
	2020	10,8 (9,0-12,6)	13,7 (11,7-15,7)	3,8 (2,7-4,9)
	2022	14,9 (13,7-16,2) ↑	17,1 (15,8-18,4) ↑	7,9 (7-8,8) ↑
Усі	2019	24,2 (22,4-26,1)	26,2 (24,3-28,1)	8,1 (6,9-9,3)
	2020	23,1 (21,3-24,9)	26,6 (24,7-28,5)	8,8 (7,6-10,0)
	2022	28,3 (27,2-29,4) ↑	31,9 (30,7-33) ↑	15,1 (14,2-16) ↑

** Символ «↑» означає, що формально показник статистично значущо вище, ніж у 2020 році.*

[1] https://center-life.org/wp-content/uploads/2020/11/Results-of-omnibus-surveys-2020-KIIS-Life.pdf

Таблиця А2

Частка респондентів у розрізі вікових категорій, які курять щодня і які курили щодня раніше (95% довірчі інтервали)

			n	Зараз курять щодня	Раніше курили щодня
Чоловіки	18-30	2019	215	42,8 (36,2-49,4)	5,1 (2,2-8,1)
		2020	210	39,5 (32,9-46,1)	7,6 (4,0-11,2)
		2022	180	46,8 (42,7-50,9)	13,2 (10,4-16)
	31+	2019	701	42,1 (38,4-45,7)	16,0 (13,3-18,7)
		2020	713	37,6 (34,0-41,1)	17,3 (14,5-20,0)
		2022	774	43,8 (41,8-45,8) ↑	26,7 (24,9-28,4) ↑
Жінки	18-30	2019	201	11,4 (7,0-15,8)	6,5 (3,1-9,9)
		2020	191	20,4 (14,7-26,1)	2,6 (0,4-4,9)
		2022	125	14,4 (10,9-17,8)	4,4 (2,3-6,4)
	31+	2019	910	8,9 (7,1-10,8)	3,1 (2,0-4,2)
		2020	923	8,7 (6,9-10,5)	4,0 (2,7-5,3)
		2022	921	15,1 (13,8-16,3) ↑	8,6 (7,5-9,6) ↑
Усі	18-30	2019	416	27,6 (23,3-31,9)	5,8 (3,5-8,0)
		2020	401	30,4 (25,9-34,9)	5,2 (3,1-7,4)
		2022	305	31,0 (28,1-33,9)	8,9 (7,1-10,7) ↑
	31+	2019	1611	23,3 (21,3-25,4)	8,7 (7,3-10,1)
		2020	1636	21,3 (19,3-23,3)	9,8 (8,3-11,2)
		2022	1695	27,7 (26,5-28,9) ↑	16,5 (15,5-17,5) ↑

** Символ «↑» означає, що формально показник статистично значущо вище, ніж у 2020 році.*

Таблиця А3

Частка серед нинішніх курців у цілому, які за останні 30 днів вживали електронні сигарети / вейпи, кальяни і тютюнові вироби для електричного нагрівання (95% довірчі інтервали)

		n	Електронні сигарети / вейпи	Кальян	Тютюнові вироби для електричного нагрівання
Усі	2019	525	4,4 (2,6-6,1)	7,0 (4,8-9,2)	1,9 (0,7-3,1)
	2020	543	8,5 (6,1-10,8)	5,9 (3,9-7,9)	7,4 (5,2-9,6)
	2022	656	6,0 (4,9-7)	3,4 (2,6-4,2) ↓	15,3 (13,7-16,8) ↑

** Символ «↑» або «↓» означає, що формально показник статистично значущо змінився порівняно з 2020 роком.*

Таблиця А4

Частка серед нинішніх курців і некурців тих, хто за останні 30 днів вживали електронні сигарети / вейпи, у розрізі статі та вікових категорій (95% довірчі інтервали).

				n	Електронні сигарети / вейпи
Курці	Чоловік	Усі	2019	412	3,9 (2,0-5,7)
			2020	390	6,4 (4,0-8,8)
			2022	460	5,8 (4,6-7)
		18-30	2019	96	12,5 (5,9-19,1)
			2020	98	11,2 (5,0-17,5)
			2022	93	15,8 (11,6-19,9)
		31+	2019	316	1,3 (0,0-2,5)
			2020	292	4,8 (2,3-7,2)
			2022	367	3,0 (2-3,9)
	Жінка	Усі	2019	120	5,8 (1,6-10,0)
			2020	152	13,2 (7,8-18,5)
			2022	196	6,3 (4,4-8,2) ↓
		18-30	2019	30	13,3 (1,2-25,5)
			2020	51	17,6 (7,2-28,1)
			2022	27	5,5 (0,7-10,4)
		31+	2019	90	3,3 (0,0-7,0)
			2020	101	10,9 (4,8-17,0)
			2022	169	6,4 (4,4-8,5)
Не-курці	Чоловік	Усі	2019	505	0,2 (0,0-0,6)
			2020	532	1,1 (0,2-2,0)
			2022	269	1,2 (0,5-1,9)
	Жінка	Усі	2019	994	0,4 (0,0-0,8)
			2020	960	0,3 (0,0-0,7)
			2022	168	2,6 (1,2-3,9) ↑

** Символ «↑» або «↓» означає, що формально показник статистично значущо змінився порівняно з 2020 роком.*

Таблиця А5

Частка серед нинішніх курців і некурців тих, хто за останні 30 днів вживали кальян, у розрізі статі та вікових категорій (95% довірчі інтервали)

				n	Кальян
Курці	Чоловік	Усі	2019	412	6,8 (4,4-9,2)
			2020	390	5,4 (3,1-7,6)
			2022	460	3,9 (2,9-4,9)
		18-30	2019	96	19,8 (11,8-27,8)
			2020	98	16,2 (8,9-23,4)
			2022	93	11,2 (7,6-14,8)
		31+	2019	316	2,8 (1,0-4,7)
			2020	292	1,7 (0,2-3,2)
			2022	367	1,8 (1-2,5)
	Жінка	Усі	2019	120	7,6 (2,8-12,3)
			2020	152	7,2 (3,1-11,3)
			2022	196	2,3 (1,1-3,5) ↓
		18-30	2019	30	31,0 (14,2-47,9)
			2020	51	11,8 (2,9-20,6)
			2022	27	7,4 (1,8-12,9)
		31+	2019	90	0,0 (0,0-0,0)
			2020	101	4,9 (0,7-9,1)
			2022	169	1,3 (0,4-2,3)
Некурці	Чоловік	Усі	2019	505	1,6 (0,5-2,7)
			2020	532	1,5 (0,5-2,5)
			2022	269	1,3 (0,5-2)
	Жінка	Усі	2019	994	1,5 (0,8-2,3)
			2020	960	0,9 (0,3-1,5)
			2022	168	1,5 (0,5-2,5)

** Символ «↑» або «↓» означає, що формально показник статистично значущо змінився порівняно з 2020 роком.*

Таблиця А6

Частка серед нинішніх курців і некурців тих, хто за останні 30 днів вживали тютюнові вироби для електричного нагрівання, у розрізі статі та вікових категорій (95% довірчі інтервали)

				n	Тютюнові вироби для електричного нагрівання
Курці	Чоловік	Усі	2019	412	1,5 (0,3-2,6)
			2020	390	6,1 (3,8-8,5)
			2022	460	13,6 (11,8-15,3) ↑
		18-30	2019	96	4,2 (0,2-8,2)
			2020	98	13,1 (6,5-19,8)
			2022	93	26,7 (21,6-31,7) ↑
		31+	2019	316	0,6 (0,0-1,5)
			2020	292	3,8 (1,6-6,0)
			2022	367	9,8 (8,1-11,5) ↑
	Жінка	Усі	2019	120	3,4 (0,1-6,6)
			2020	152	10,5 (5,6-15,3)
			2022	196	19,3 (16,2-22,4) ↑
		18-30	2019	30	3,4 (0,0-10,1)
			2020	51	13,7 (4,3-23,2)
			2022	27	38,8 (28,5-49,1) ↑
		31+	2019	90	3,3 (0,0-7,0)
			2020	101	8,8 (3,3-14,3)
			2022	169	15,7 (12,6-18,8) ↑
Некурці	Чоловік	Усі	2019	505	0,2 (0,0-0,6)
			2020	532	1,3 (0,3-2,3)
			2022	269	3,7 (2,4-5) ↑
	Жінка	Усі	2019	994	0,3 (0,0-0,6)
			2020	960	0,6 (0,1-1,1)
			2022	168	2,7 (1,3-4,1) ↑

** Символ «↑» або «↓»*

ДОДАТОК Б. СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНИЙ ПРОФІЛЬ РЕСПОНДЕНТІВ ВИБІРКИ В ЦІЛОМУ І ОКРЕМИХ КАТЕГОРІЙ

Таблиця Б1

Соціально-демографічний профіль респондентів вибірки в цілому і респондентів залежно від досвіду куріння

100% у *стовпчику*	Україна в цілому	Зараз курять щодня	Зараз курять, але не щодня	Раніше курили щодня	Раніше курили, але не щодня	Ніколи не курили
Кількість респондентів	**2000**	**580**	**76**	**296**	**141**	**902**
Максимальна похибка	**2,4**	**4,5**	**12,4**	**6,3**	**9,1**	**3,6**
Регіон						
Західний	27,2	22,8	22,1	21,2	34,6	30,5
Центральний	34,8	35,3	33,1	39,7	37,3	32,9
Південний	24,7	27,5	28,1	25,9	22,0	22,8
Східний	13,4	14,4	16,7	13,2	6,2	13,7
Стать						
Чоловік	45,3	71,1	67,5	70,9	40,6	21,7
Жінка	54,7	28,9	32,5	29,1	59,4	78,3
Вік						
18-29 років	16,1	17,3	20,6	6,3	17,1	17,7
30-39 років	20,3	27,7	20,7	16,4	29,3	15,7
40-49 років	18,0	22,9	28,7	21,2	19,8	13,2
50-59 років	16,6	16,6	14,4	23,7	16,7	14,8
60-69 років	15,3	10,6	10,7	18,4	12,5	17,8
70+ років	13,7	4,9	5,0	13,9	4,6	20,8
Тип населеного пункту						
Село	33,8	34,4	30,1	27,2	35,0	35,0
СМТ / місто до 20 тис.	12,3	9,9	11,9	10,4	18,7	13,4
Місто 20-99 тис.	11,1	12,7	12,9	10,0	7,4	10,9
Місто 100 тис. і більше	42,8	43,0	45,1	52,3	38,9	40,7
Освіта						
Повна середня і нижча	26,7	32,3	27,0	25,8	23,8	24,1
Середня спеціальна	27,7	30,8	13,3	27,9	19,2	28,4
Вища	44,8	36,5	58,2	46,3	57,0	46,8
Важко сказати / Відмова	0,8	0,3	1,5	0,0	0,0	0,7
Основний рід занять						
Робітник	14,8	24,5	10,2	18,3	15,9	8,1

100% у *стовпчику*	Україна в цілому	Зараз курять щодня	Зараз курять, але не щодня	Раніше курили щодня	Раніше курили, але не щодня	Ніколи не курили
Службовець	6,7	6,4	11,8	7,3	6,9	6,4
Спеціаліст	16,9	14,9	15,4	14,7	25,6	17,8
Самозайнятий / підприємець	10,1	12,6	15,6	10,6	14,0	7,7
Армія, поліція	2,0	3,8	0,7	2,0	3,1	0,8
Домашнє господарство	9,0	5,9	7,7	5,4	10,6	11,8
На пенсії	27,6	16,2	22,4	30,5	14,5	36,1
Учень, студент	3,5	3,0	8,6	0,9	1,6	4,5
Безробітний	8,3	11,6	7,6	9,8	7,3	6,3
Важко сказати / Відмова	0,9	1,1	0,0	0,6	0,5	0,5
Дохід родини						
Дуже низький	9,0	9,9	8,3	10,9	7,2	8,3
Низький	36,8	33,9	39,2	34,6	33,2	39,8
Середній	34,6	34,5	29,0	33,7	33,0	35,9
Високий	17,3	19,4	21,9	18,8	25,8	14,2
Важко сказати / Відмова	2,2	2,3	1,5	2,0	0,7	1,9

Таблиця Б2

Соціально-демографічний профіль респондентів окремих регіонів

100% у *стовпчику*	Західний	Централь-ний	Південний	Східний
Кількість респондентів	**406**	**789**	**527**	**278**
Максимальна похибка	**5,4**	**3,8**	**4,7**	**6,5**
Регіон				
Західний	---	---	---	---
Центральний	---	---	---	---
Південний	---	---	---	---
Східний	---	---	---	---
Стать				
Чоловік	46,2	44,9	45,0	45,1
Жінка	53,8	55,1	55,0	54,9
Вік				
18-29 років	18,4	15,5	15,3	14,5
30-39 років	20,5	20,1	20,4	19,8
40-49 років	17,9	18,1	18,0	18,0
50-59 років	16,6	16,6	16,7	16,5
60-69 років	14,5	15,4	15,7	16,2
70+ років	12,2	14,2	13,9	15,0
Тип населеного пункту				
Село	51,0	31,9	25,8	18,7
СМТ / місто до 20 тис.	10,3	13,0	13,3	13,0
Місто 20-99 тис.	11,0	11,5	6,9	17,9
Місто 100 тис. і більше	27,7	43,7	54,1	50,4
Освіта				
Повна середня і нижча	31,8	25,5	26,7	19,1
Середня спеціальна	27,4	26,3	28,3	31,4
Вища	40,2	47,0	44,1	49,5
Важко сказати / Відмова	0,7	1,2	0,9	0,0
Основний рід занять				
Робітник	14,9	15,8	15,8	10,0
Службовець	6,8	6,6	7,2	5,8
Спеціаліст	17,2	18,7	15,0	15,5
Самозайнятий / підприємець	12,1	8,8	10,1	9,8
Армія, поліція	3,2	1,3	2,4	0,7
Домашнє господарство	12,3	6,8	9,6	7,0
На пенсії	23,8	29,8	26,3	32,3
Учень, студент	2,8	3,5	4,1	4,0
Безробітний	5,8	6,9	9,6	14,8
Важко сказати / Відмова	1,0	1,8	0,0	0,0
Дохід родини				
Дуже низький	2,2	8,0	13,6	16,6
Низький	36,1	35,1	37,6	41,4
Середній	38,9	35,8	32,3	27,3
Високий	20,8	18,3	14,8	12,4
Важко сказати / Відмова	2,1	2,7	1,7	2,3

Таблиця Б3

Соціально-демографічний профіль респондентів за статтю, віком і типом населеного пункту

100% у *стовпчику*	Чоловік	Жінка	18-29 років	30-39 років	40-49 років	50-59 років	60-69 років	70+ років	Село	СМТ / місто до 20 тис.	Місто 20-99 тис.	Місто 100 тис. і більше
Кількість респондентів	**954**	**1046**	**260**	**391**	**359**	**367**	**383**	**240**	**430**	**298**	**261**	**1011**
Максимальна похибка	**3,5**	**3,3**	**6,7**	**5,5**	**5,7**	**5,6**	**5,5**	**7,0**	**5,2**	**6,2**	**6,7**	**3,4**
Регіон												
Західний	27,7	26,7	31,0	27,4	26,9	27,1	25,7	24,3	41,0	22,6	27,0	17,6
Центральний	34,4	35,0	33,6	34,6	35,0	34,8	34,9	36,0	32,8	36,7	36,0	35,5
Південний	24,5	24,8	23,4	24,9	24,7	24,8	25,3	25,0	18,8	26,6	15,3	31,2
Східний	13,4	13,4	12,0	13,1	13,4	13,3	14,2	14,7	7,4	14,1	21,7	15,8
Стать												
Чоловік	---	---	51,4	50,6	48,6	45,7	40,5	31,0	46,6	38,4	49,4	45,3
Жінка	---	---	48,6	49,4	51,4	54,3	59,5	69,0	53,4	61,6	50,6	54,7
Вік												
18-29 років	18,3	14,3	---	---	---	---	---	---	17,8	11,9	10,7	17,4
30-39 років	22,6	18,3	---	---	---	---	---	---	18,4	23,4	20,1	20,9
40-49 років	19,3	16,9	---	---	---	---	---	---	17,0	16,0	19,6	19,0
50-59 років	16,7	16,5	---	---	---	---	---	---	17,0	19,2	17,6	15,2
60-69 років	13,7	16,7	---	---	---	---	---	---	14,7	17,1	18,7	14,5
70+ років	9,4	17,3	---	---	---	---	---	---	15,2	12,4	13,2	13,0
Тип населеного пункту												
Село	34,8	33,0	37,3	30,6	31,9	34,7	32,4	37,5	---	---	---	---
СМТ / місто до 20 тис.	10,4	13,9	9,1	14,2	11,0	14,3	13,7	11,1	---	---	---	---
Місто 20-99 тис.	12,1	10,3	7,3	11,0	12,1	11,8	13,5	10,7	---	---	---	---
Місто 100 тис. і більше	42,8	42,8	46,3	44,1	45,1	39,3	40,4	40,7	---	---	---	---
Освіта												
Повна середня і нижча	30,3	23,6	27,6	19,9	31,7	22,5	31,0	28,9	41,1	23,0	26,7	16,3
Середня спеціальна	26,0	29,2	23,0	24,8	19,2	36,0	32,3	33,8	31,6	31,2	27,0	23,9
Вища	42,5	46,7	49,4	55,0	48,3	40,6	34,2	36,3	26,0	44,4	45,2	59,6
Важко сказати / Відмова	1,2	0,5	0,0	0,3	0,7	0,9	2,4	0,9	1,3	1,4	1,1	0,2
Основний рід занять												
Робітник	22,5	8,3	15,0	19,5	20,6	21,6	6,2	1,1	19,1	13,7	14,4	11,7
Службовець	5,8	7,5	3,4	8,8	10,8	9,4	4,6	1,2	5,0	8,5	8,8	7,0
Спеціаліст	14,9	18,6	14,9	25,9	27,1	17,2	8,6	1,7	8,3	20,0	17,3	22,8
Самозайнятий / підприємець	12,5	8,2	16,0	13,8	15,5	9,5	2,3	0,4	8,5	7,9	9,3	12,3
Армія, поліція	4,1	0,3	5,5	3,7	0,8	1,6	0,0	0,0	2,7	1,8	0,6	1,9
Домашнє господарство	1,8	15,0	12,2	12,5	12,0	12,3	1,0	1,2	13,8	8,3	5,0	6,5
На пенсії	22,4	32,0	0,0	1,8	5,2	15,2	71,5	93,7	28,3	27,0	34,3	25,5
Учень, студент	4,6	2,6	21,5	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	2,2	3,6	4,4	4,3
Безробітний	10,3	6,7	10,7	13,5	7,5	11,9	3,3	0,5	10,4	8,0	5,6	7,5
Важко сказати / Відмова	1,1	0,7	0,8	0,5	0,5	1,0	2,5	0,3	1,8	1,0	0,3	0,3

100% у *стовпчику*	Чоловік	Жінка	18-29 років	30-39 років	40-49 років	50-59 років	60-69 років	70+ років	Село	СМТ / місто до 20 тис.	Місто 20-99 тис.	Місто 100 тис. і більше
Дохід родини												
Дуже низький	7,6	10,1	5,5	7,2	6,9	9,3	15,0	11,3	11,3	6,3	9,4	7,8
Низький	32,5	40,5	19,6	36,4	32,5	39,9	42,1	53,9	38,9	37,0	41,7	33,9
Середній	33,2	35,8	45,7	38,1	35,3	32,1	26,3	28,3	34,1	36,7	31,0	35,4
Високий	23,6	12,1	27,4	16,6	23,7	16,9	11,9	4,6	13,3	16,5	15,6	21,1
Важко сказати / Відмова	3,1	1,5	1,8	1,7	1,6	1,9	4,8	1,9	2,4	3,5	2,3	1,8

Таблиця Б4

Соціально-демографічний профіль респондентів за освітою та етнічною належністю

100% у *стовпчику*	Повна середня	Середня спеціальна	Вища
Кількість респондентів	**467**	**551**	**967**
Максимальна похибка	**5,0**	**4,6**	**3,5**
Регіон			
Західний	32,4	26,8	24,4
Центральний	33,3	32,9	36,5
Південний	24,7	25,1	24,3
Східний	9,6	15,2	14,8
Стать			
Чоловік	51,5	42,5	43,0
Жінка	48,5	57,5	57,0
Вік			
18-29 років	16,7	13,3	17,8
30-39 років	15,1	18,1	24,9
40-49 років	21,4	12,5	19,5
50-59 років	14,0	21,5	15,1
60-69 років	17,9	17,9	11,7
70+ років	14,8	16,7	11,1
Тип населеного пункту			
Село	52,1	38,6	19,6
СМТ / місто до 20 тис.	10,6	13,8	12,2
Місто 20-99 тис.	11,1	10,8	11,2
Місто 100 тис. і більше	26,1	36,9	57,0
Освіта			
Повна середня і нижча	100,0	0,0	0,0
Середня спеціальна	0,0	100,0	0,0
Вища	0,0	0,0	100,0
Важко сказати / Відмова	0,0	0,0	0,0
Основний рід занять			
Робітник	24,2	18,1	7,2
Службовець	3,3	10,4	6,6
Спеціаліст	2,7	4,1	33,7
Самозайнятий / підприємець	7,7	9,9	12,0
Армія, поліція	1,0	3,5	1,7
Домашнє господарство	9,6	12,8	6,5
На пенсії	31,7	34,7	20,8
Учень, студент	5,8	0,1	4,3
Безробітний	13,2	6,2	6,9
Важко сказати / Відмова	0,8	0,2	0,3
Дохід родини			
Дуже низький	14,2	11,2	4,5
Низький	42,1	42,3	31,0
Середній	30,0	35,1	37,8
Високий	11,9	10,1	25,3
Важко сказати / Відмова	1,8	1,3	1,4

Таблиця Б5

Соціально-демографічний профіль респондентів за основним родом занять

100% у *стовпчику*	Робітник	Службовець	Спеціаліст	Самозайнятий / підприємець	Армія, поліція	Домашнє господарство	На пенсії	Учень, студент	Безробітний
Кількість респондентів	**290**	**139**	**374**	**207**	**39**	**139**	**578**	**58**	**161**
Максимальна похибка	**6,3**	**9,1**	**5,6**	**7,5**	**17,3**	**9,1**	**4,5**	**14,2**	**8,5**
Регіон									
Західний	27,3	27,5	27,5	32,3	43,3	37,0	23,4	21,8	19,0
Центральний	37,2	34,3	38,4	30,1	22,9	26,2	37,5	34,5	28,9
Південний	26,3	26,5	21,8	24,6	29,1	26,4	23,4	28,5	28,2
Східний	9,1	11,7	12,3	13,0	4,7	10,4	15,7	15,2	23,8
Стать									
Чоловік	69,1	38,8	39,8	55,9	91,6	9,1	36,7	59,5	55,9
Жінка	30,9	61,2	60,2	44,1	8,4	90,9	63,3	40,5	44,1
Вік									
18-29 років	16,4	8,2	14,2	25,4	43,3	21,7	0,0	98,4	20,6
30-39 років	26,8	26,6	31,0	27,5	36,8	28,1	1,3	0,0	32,8
40-49 років	25,1	29,1	28,9	27,5	6,7	24,0	3,4	0,0	16,1
50-59 років	24,3	23,2	16,8	15,5	13,1	22,7	9,2	1,6	23,6
60-69 років	6,4	10,5	7,8	3,5	0,1	1,7	39,7	0,0	6,1
70+ років	1,0	2,4	1,4	0,5	0,0	1,8	46,4	0,0	0,8
Тип населеного пункту									
Село	43,7	25,2	16,5	28,3	45,2	51,6	34,6	21,0	42,3
СМТ / місто до 20 тис.	11,5	15,6	14,5	9,6	11,2	11,3	12,0	12,5	11,8
Місто 20-99 тис.	10,8	14,5	11,3	10,1	3,2	6,1	13,7	13,7	7,5
Місто 100 тис. і більше	34,0	44,6	57,6	52,0	40,3	30,9	39,6	52,8	38,5
Освіта									
Повна середня і нижча	43,6	13,2	4,2	20,2	12,7	28,4	30,6	43,6	42,3
Середня спеціальна	34,0	43,0	6,7	27,0	48,3	39,3	34,8	1,0	20,5
Вища	21,9	43,8	89,1	52,8	36,4	32,3	33,7	55,3	37,2
Важко сказати / Відмова	0,5	0,0	0,0	0,0	2,6	0,0	0,8	0,0	0,0
Основний рід занять									
Робітник	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Службовець	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Спеціаліст	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Самозайнятий / підприємець	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Армія, поліція	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Домашнє господарство	---	---	---	---	---	---	---	---	---
На пенсії	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Учень, студент	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Безробітний	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Важко сказати / Відмова	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Дохід родини									
Дуже низький	6,0	1,9	3,0	2,5	0,0	11,7	14,2	4,9	23,1

100% у *стовпчику*	Робітник	Службовець	Спеціаліст	Самозайнятий / підприємець	Армія, поліція	Домашнє господарство	На пенсії	Учень, студент	Безробітний
Низький	39,0	40,6	25,3	21,4	10,1	38,4	50,7	15,2	44,1
Середній	37,8	39,5	42,7	36,7	47,0	38,8	26,5	44,4	24,6
Високий	16,3	16,4	27,7	38,9	40,3	9,0	6,2	32,9	7,1
Важко сказати / Відмова	0,8	1,6	1,3	0,4	2,6	2,1	2,5	2,6	1,2

Таблиця Б6

Соціально-демографічний профіль респондентів за рівнем доходу родини

100% у *стовпчику*	Дуже низький	Низький	Середній	Високий
Кількість респондентів	**173**	**735**	**663**	**385**
Максимальна похибка	**8,2**	**4,0**	**4,2**	**5,5**
Регіон				
Західний	6,6	26,6	30,5	32,6
Центральний	31,1	33,2	35,9	36,8
Південний	37,4	25,2	23,0	21,0
Східний	24,9	15,1	10,6	9,6
Стать				
Чоловік	38,2	39,9	43,4	61,9
Жінка	61,8	60,1	56,6	38,1
Вік				
18-29 років	9,8	8,6	21,2	25,5
30-39 років	16,2	20,0	22,3	19,5
40-49 років	13,8	15,9	18,3	24,6
50-59 років	17,2	18,0	15,4	16,2
60-69 років	25,6	17,5	11,6	10,6
70+ років	17,3	20,0	11,2	3,7
Тип населеного пункту				
Село	42,7	35,7	33,3	26,0
СМТ / місто до 20 тис.	8,6	12,4	13,1	11,7
Місто 20-99 тис.	11,6	12,5	9,9	10,0
Місто 100 тис. і більше	37,1	39,4	43,8	52,3
Освіта				
Повна середня і нижча	42,1	30,5	23,1	18,4
Середня спеціальна	34,7	31,8	28,1	16,2
Вища	22,6	37,7	48,8	65,5
Важко сказати / Відмова	0,5	0,0	0,0	0,0
Основний рід занять				
Робітник	10,0	15,6	16,1	13,9
Службовець	1,4	7,4	7,7	6,4
Спеціаліст	5,7	11,7	20,9	27,1
Самозайнятий / підприємець	2,9	5,9	10,8	22,8
Армія, поліція	0,0	0,6	2,8	4,7
Домашнє господарство	11,8	9,4	10,1	4,7
На пенсії	43,7	38,0	21,1	9,8
Учень, студент	1,9	1,5	4,5	6,7
Безробітний	21,5	10,0	5,9	3,4
Важко сказати / Відмова	1,2	0,0	0,2	0,4
Дохід родини				
Дуже низький	---	---	---	---
Низький	---	---	---	---
Середній	---	---	---	---
Високий	---	---	---	---
Важко сказати / Відмова	---	---	---	---